

DE EERSTE COÖPERATIEVE KAASFABRIEK IN NOORD-HOLLAND
(WIERINGERWAARD — 1872)

Bron Trouw 27 oktober 1953
via Agronomisch Instituut Groningen 1983

Oudste Coöperatieve Zuivelfabriek Liquideert

(Van onze correspondent)

De oudste coöperatieve zuivelfabriek van Nederland die te Wieringerwaard, heeft besloten over te gaan tot liquidatie. De boeren, die er lid van zijn, waren niet meer tevreden over de prijs, welke ze voor hun melk ontvangen en aangezien ze, vermoedelijk, van oordeel waren, dat daarin in de naaste toekomst komst geen verandering zou komen, hebben ze besloten er een eind aan te maken.

Deze fabriek, „De Volharding”, werd opgericht in Mei 1872. De meeste coöperatieve zuivelfabrieken werden geboren door de nood. De boeren ontvingen in de jaren rondom 1880 zo weinig voor hun melk, dat ze besloten de productie in eigen hand te nemen. In Wieringerwaard ging het anders. In de tijd na 1870 was de welvaart groot. De boeren verdienden goed en de boerinnen van Wieringerwaard vonden het niet nodig, dat ze zich iedere morgen bleven aftobben in de kaasmakerij. Hun mannen vonden dat blijkbaar ook en het resultaat was de oprichting van een coöperatief kaasfabriekje.

Lange jaren werkte het bevredigend. Een grote fout werd gemaakt in 1915. Omstreeks die tijd begonnen de moderne zuivelfabrieken in Noord-Holland op te komen, die tweemaal per dag de melk ophaalden en verwerkten. „De Volharding” zag daarvan aanvankelijk de noodzakelijkheid niet in en bleef op de oude voet doorgaan. Het gevolg was, dat de andere fabrieken snel groeiden, de fabriek te Wieringerwaard echter niet. Wel werd in 1925 besloten de eisen van de tijd te volgen, doch toen was de achterstand zo groot, dat die nooit meer werd ingehaald. „De Volharding” is altijd een fabriek van middelmatige omvang gebleven.

Nieuwe moeilijkheden veroorzaakte de tweede wereldoorlog. Er werd veel grasland gescheurd, de Wieringermeer werd onder water gezet en de melkaanvoer daalde tot 1,8 miljoen kg per jaar. Na de oorlog nam die geleidelijk weer toe, om in het afgelopen jaar de bevredigende hoeveelheid van 5,2 miljoen kg te bereiken.

Evenwel, na de oorlog werden talrijk vernieuwingen aangebracht en de rente en afschrijvingen der gedane investeringen drukten zwaar op de melkprijs, die werd uitbetaald. Als een bezwaar is toen ook gevoeld de omstandigheid, dat de fabriek vrijwel alleen was aangewezen op de productie van kaas zonder in staat te zijn om, wanneer dit voordeliger uitkwam, andere producten te bereiden.

Het bedrijf wordt op 31 Oktober beëindigd Coöperatieve en particuliere fabrieken uit de omgeving leveren nu een hevige strijd om zich te verzekeren van de melk, die vrijkomt. Ten aanzien van het personeel zullen nog voorzieningen worden getroffen.

Zie ook de [Map Zuivelindustrie Wieringerwaard](#)